

Kruisiging en begrafenis

Periodethema: lijden en sterven
Matthéüs 27: 33-56

a. Jezus gekruisigd (Matth. 27: 33-38)

UITLEG VAN DE TEKST

Men komt, na een tocht door de straten van Jeruzalem, aan op de heuvel Golgotha. Deze naam betekent hoofdschedelplaats, wellicht zo genoemd naar de vorm van deze - buiten de stad gelegen (Joh. 19: 20 en Hebr. 13: 12) - heuvel. Deze heuvel lag aan een weg waar veel mensen voorbij kwamen (vers 39). In vers 34 lezen we dat de soldaten Hem voor Zijn kruisiging edik met gal gemengd te drinken gaven. Deze edik (zure wijn) met gal gemengd was een verdovende drank, die aan de ter dood veroordeelde vóór de terechtstelling werd gegeven om de pijn te verlichten. Als de Heere Jezus dit proeft, wil Hij het niet drinken. Onder het kruis verdelen de soldaten de kleren van de Heere Jezus, Die naakt aan het kruis hangt. De kleren van veroordeelden mochten de soldaten zich toe-eigenen. Uit Joh. 19: 23-24 weten we dat Zijn kleren onder vier krijgsknechten worden verdeeld. De rok of het onderkleed, dat uit één stuk gewezen was, wordt niet in vieren gescheurd. Hierover wordt het lot geworpen. Zo gaat Ps. 22: 19 in vervulling. Het stervensproces aan het kruis kon heel lang duren, soms wel enkele dagen. Daarom 'bewaarden' (bewaakten) zij Hem aldaar' (vers 36). De soldaten hielden de wacht om elke poging om de gekruisigde te bevrijden te verhinderen. De evangelist vermeldt daarna nog twee zaken die bij de kruisiging van de Heere Jezus plaatsvonden, namelijk het opschrift aan het kruis (vers 37) en de kruisiging van twee misdadigers (vers 38). Het opschrift gaf Zijn beschuldiging weer: Deze is Jezus, de Koning der Joden. Ook twee misdadigers worden met Hem gekruisigd, elk aan een kant van Jezus. Hieruit blijkt dat Hij op één lijn wordt gesteld met de misdadigers.

TER OVERWEGING

Aan de oudere kinderen kan uitgelegd worden waarom de Heere Jezus niet moest sterven door steniging, verbranding of onthoofding, maar aan het kruis. De kruisdood is een vervloekte straf. Maar wie is er vervloekt? In Gal. 3: 10 staat dat een iegelijk vervloekt is die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet, om dat te doen. Dat zijn wij allen! Wij horen dus aan dat kruis. Maar nu wordt Christus, Die nooit één van Gods geboden heeft overtreden, tot zonde gemaakt. Hij neemt geheel vrijwillig de vloek op Zich om ons van de vloek te verlossen, zodat een ieder die in Hem gelooft het in verwondering mag zingen: 'van de vloek maakt Hij mij vrij en Zijn sterven zaligt mij' (Heidelbergse Catechismus, vraag en antw. 39). Hij wil ook geen edik drinken. Hij wil de toorn Gods zonder enige verzachting of verlichting volkomen ondergaan, om zo Zijn volk daar volkomen van te verlossen. Tevens wil Hij niet beneveld worden, zodat vijanden later de waarde en betekenis van Zijn kruiswoorden ter discussie zouden stellen. Vertel ook maar hoe al die profetieën uit het Oude Testament over het lijden van de Heere Jezus vervuld worden. Met name Jes. 53: 'Hij is met de overtreders geteld geweest.'

b. Jezus bespot (Matth. 27: 39-49)

UITLEG VAN DE TEKST

In de verzen 39 t/m 44 beschrijft de evangelist de reacties van drie groepen mensen: van de voorbijgangers (vers 39-40), van de leiders van het volk (vers 41-43) en van de moordenaars (vers 44).

Degenen die voorbijgingen lasterden Hem. Het hoofd schudden is een uiting van laster en spot die al uit het Oude Testament bekend is (Jes. 37: 22; Klaagl. 2: 15). Ze dagen Hem, 'Die de tempel afbreekt en in drie dagen opbouwt' (de beschuldiging van het Sanhedrin, Matth. 26: 61) uit Zichzelf te verlossen: 'indien Gij de Zone Gods zijt, zo kom af van het kruis.' Zo spotten ook de leiders van het volk: de overpriesters met de Schriftgeleerden en ouderlingen en Farizeeën. Opvallend is dat zij Hem niet rechtstreeks aanspreken. Dat is beneden hun waardigheid. Daarom spreken ze in de derde persoon: 'anderen heeft Hij verlost, Hij kan Zichzelf niet verlossen. Indien Hij de Koning Israëls is, dat Hij nu afkome van het kruis, en wij zullen Hem geloven.' Het kruis is in hun ogen het duidelijkste bewijs dat Hij de Messias niet kan zijn. In vers 43 wordt Zijn Godsvertrouwen bespot: 'Hij heeft op God betrouwd; dat Hij Hem nu verlosse...' Daar merken ze nu ook niets van. Ze dagen Hem a.h.w. uit om te laten zien dat Hij werkelijk de Christus is, waarop Hij aanspraak maakte. Ook de beide moordenaars, die met Hem gekruisigd waren, bespotten Hem. Kort daarna komt er één tot bekering, wat we kunnen lezen in Luk. 23: 39-43.

Rond het zesde uur, midden op de dag, naar onze tijd omgerekend twaalf uur op de middag, komt er duisternis over de gehele aarde (vers 45). Voor deze duisternis is geen natuurlijke verklaring te geven. Er is met Pascha geen zonsverduistering mogelijk (omdat het dan volle maan is). Deze duisternis duurt drie uren lang. Deze duisternis, waar God voor zorgt, is een teken van Zijn toorn over de zonde. Hoe diep en hoe zwaar het lijden van de Heere Jezus was in deze uren, is niet in woorden uit te drukken. Hij is nu niet alleen van mensen verlaten, maar bovenal van Zijn Vader. Dat blijkt wel uit het kruiswoord dat Hij, bijna aan het eind van de duisternis rond het negende uur met een grote stem uitroept: 'Eli, Eli, Lama Sabachthani, dat is: Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?' (vers 46) Het zijn woorden uit de Schrift, uit Psalm 22, waarmee Zijn zielenlijden wordt uitgedrukt. Sommigen die het horen, zeggen spottend dat Hij Elia aanroept. Iemand neemt dan een spons, vult deze met edik, steekt ze op een rietstok en geeft de Heere Jezus dat te drinken als verzachting. Anderen zeggen dat hij daarmee moet ophouden en willen wachten tot Elia komt om Hem te verlossen. De Joden geloofden dat Elia, die niet was gestorven, maar levend opgenomen, ieder ogenblik de rechtvaardigen te hulp kon komen.

TER OVERWEGING

Wat is de bespottung verschrikkelijk geweest voor de Heere Jezus! Hij heeft dit ondergaan, terwijl Hij bij machte was om van het kruis af te komen. Maar wanneer Hij dat had gedaan, zou er niemand zalig kunnen worden.

Hij wilde de beker van Gods gramschap over de zonde leegdrinken tot de laatste druppel. De duisternis herinnert ons aan de Egyptische duisternis. Zoals God toen toornde over Farao en zijn volk, zo toornt God nu op Zijn eigen Zoon, Die de schuld van Zijn volk op Zich nam. Deze duisternis moet ons vooral herinneren aan de buitenste duisternis, dat is de eeuwige Godverlatenheid, die wij door onze zonde verdiend hebben. Wie gelooft dat Christus daar hing voor mij, in mijn plaats, zal nooit in die duisternis hoeven te komen en nimmermeer van God verlaten worden.

c. Jezus gestorven (Matth. 27: 50-56)

UITLEG VAN DE TEKST

Vers 50 vermeldt hoe Jezus met grote stem roepende stierf: 'Vader, in Uw handen beveel ik Mijne geest' (Luk. 23: 46). Het is opvallend dat de Heere Jezus dit luid roept. Laatste woorden van een stervende zijn vaak nauwelijks te horen. Als Hij dit kruiswoord heeft uitgesproken, geeft Hij de geest i.p.v. dat Hij sterft. Hiermee wordt tot uitdrukking gebracht dat Jezus niet sterft van uitputting, maar dat Hij bewust Zijn leven aflegt. Zijn sterven is een vrijwillige daad. Zo nam Hij de dood, als de vloek der zonde op Zich. Het sterven van de Heere Jezus gaat met tekenen gepaard. Lukas noemt het voor Zijn sterven, Mattheüs en Markus vermelden het erna: het voorhangsel van de tempel scheurde middendoor. Van boven tot beneden schrijven de laatste twee evangelisten. Als door een onzichtbare hand uit de hemel wordt het voorhangsel dat hing tussen het heilige en het heilige der heiligen doormidden gescheurd. Dit teken maakt duidelijk dat er door het sterven van Christus weer toegang tot God mogelijk is. De offerdienst was ook niet meer nodig, want het grote Offer was gebracht. Als andere tekenen vermeldt Mattheüs een aardbeving, steenrotsen scheuren en graven worden geopend. In vers 52 lezen we dat vele lichamen der heiligen die ontslapen waren, dat is: in de Heere gestorven, werden opgewekt. Het is een teken dat door de kruisdood van de Heere Jezus de macht van de dood is overwonnen, voor een ieder die in Hem gelooft. Na de opstanding van de Heere Jezus komen ze pas uit de graven en vertonen zich in Jeruzalem. De hoofdman over honderd en de soldaten die samen met hem de Heere Jezus bewaakten, worden door dit alles zeer bevreesd. Daar klinkt een belijdenis: 'waarlijk, Deze was Gods Zoon!' Als de Heere Jezus sterft, zijn daar ook vele vrouwen uit Galilea. Ze waren Hem gevolgd om Hem te dienen met hetgeen ze bezaten: Maria Magdalena, Maria, de moeder van Jakobus en Joses, en de moeder van de zonen van Zebedeüs.

In vers 55 staat 'van verre aanschouwende'. Misschien durfden ze niet dichterbij te komen, omdat ze bang waren om als volgelingen van Jezus ook gestraft te worden. Deze afstand geeft ook aan dat de Heere Jezus eveneens van hen verlaten was. Wat zal er veel in hen zijn omgegaan om hun Geliefde zo te zien lijden en sterven.

TER OVERWEGING

Vanuit dit gedeelte mag u de kinderen erop wijzen dat het laatste kruiswoord een overwinningswoord is. Met onze Dordtse vaders belijden we immers 'dat de dood van de Zoon van God de enige en volmaakte offerande en genoegdoening voor de zondaren is; van oneindige kracht en waardigheid, overvloediglijk genoegzaam tot verzoening van de zonden der ganse wereld'. Dit kruiswoord wordt luid geroepen, opdat een ieder het zou horen.

Met de oudere kinderen kan worden ingegaan op de betekenis van het gescheurde voorhangsel. Eén keer per jaar op de Grote Verzoendag werd dit door de hogepriester geopend. Met het sterven van de enige Hogepriester gaat het definitief open. Zo is er toegang tot God. Alleen door Zijn offer.

Het is ook belangrijk dat de kinderen weten waarom de sterfdag van Christus Goede Vrijdag wordt genoemd. Als iemand sterft, is het een intens verdrietige dag. Maar als de Heere Jezus sterft, is dat een Goede Vrijdag voor een ieder die in Hem gelooft, omdat Hij onze schuld heeft voldaan.

GELOOFSLEER

In zondag 15 en 16 van de Heidelbergse Catechismus wordt ingegaan op de betekenis van het lijden en sterven van Christus. Zijn nederdalen ter helle wordt betrokken op de uren van diepe duisternis die onze Heere aan het kruishout doormaakte.

